ZENDEGI - SALAM
زندگی سلام
ضمیمه روزنامه خراسان
شنبه • ۲۶ فروردین ۱۳۹۶
۱۷ رجب ۱۴۳۸ • ۱۵ آوریل ۲۰۱۷
۷۳۳

پرونده‌ای درباره گزارشگرانِ ایرانی و نقاط ضعف و قوتشان

چه می‌کنه این گزارشگر...!

مجید حسین‌زاده- اگر اهل تماشای فوتبال و دیدن برنامه های ورزشی باشید، حتما با شنیدن صدای بعضی گزارشگران فوتبالی سر ذوق آمده اید و با صدای برخی دیگر به فکر خاموش کردن تلویزیون افتاده اید و حتی بی خیال دیدن مسابقه تیم محبوب تان شده اید.

این واکنش های شما نشان دهنده نقش پر رنگ گزارشگران ورزشی در القای احساس هیجان و بیشتر لذت بردن از تماشای یک مسابقه فوتبال است. به حدی که صدای بعضی گزارشگران بازی های حساس در ذهن مردم ماندگار شده است و صرف شنیدن آن گزارش، برای خاطره‌بازی کافی است و به دیدن دوباره آن صحنه ها برای تجدید خاطره نیازی نیست؛ به طور مثال شنیدن صدای جواد خیابانی که می گوید: «کریم باقری، دایی، یک فرصت خوب، حالا پشت مدافعان، خداداد عزیزی، توی دروازه، گل برای ایران، خداداد عزیزی باز هم روی زمین توپ رو توی دروازه می زنه، خیلی زیبا بود کار، آفرین بچه ها» یا مزدک میرزایی که می گوید: «یک اشتباه، حرکتی از قوچان نژاد، فرصت برای قوچان نژاد، توی دروازه، گل برای ایران، قوچان نژاد ایران رو در خاک کره جنوبی یک بر صفر جلو میندازه، باور کردنی نیست این نتیجه»، با مرور این موارد به طور ناخودآگاه هر فوتبال دوستی به یاد گل دوم ایران به استرالیا در مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ و تک گل ایران به کره جنوبی در مقدماتی جام جهانی ۲۰۱۴ می افتد.

در پرونده امروز زندگی سلام، نگاهی داریم به دنیای جذاب گزارشگریِ فوتبال و مقایسه ای جالب خواهیم داشت بین گزارشگران فعلی کشورمان. با ما همراه باشید.

در این جدول، تعداد ستاره‌های هر گزارشگر، میزان موفقیت و محبوبیتش را تعیین می کند

کدام گزارشگر؟ چند ستاره؟

در میان برنامه‌های ریز و درشتی که از صدا و سیما برای بینندگان پخش می‌شود، برنامه‌های ورزشی و به خصوص مسابقات فوتبال جایگاه ویژه‌ای دارند. برنامه‌هایی که گاهی اوقات جذابیت و محبوبیت خود را مدیون مجری یا گزارشگری هستندکه با تبحر و تسلط خود بر نحوه اجرا، برنامه دیدنی‌تری را به تصویر می کشد.

اکنون در برنامه‌های مختلف ورزشی صدا و سیما، گزارشگران و مجریان مختلفی فعالیت می‌کنند که با صدا و تصویر بسیاری از آن ها آشنا هستید.

در ادامه سراغ گزارشگرانی رفتیم که در چند سال اخیر صدای شان با مسابقات فوتبال گره خورده است و در زمینه های مختلف به آن ها، امتیاز داده ایم. این شما و این جدول امتیازات ۸ نفر از گزارشگران فعال مسابقات فوتبال.

گزارشگر	عادل فردوسی پور	علیرضا علیفر	پیمان یوسفی	جواد خیابانی	مزدک میرزایی	محمد میثاقی	محمد سیانکی	محمدرضا احمدی
اطلاعات فوتبالی و شناخت بازیکنان	★★★★★	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★★☆	★★★★★	★★★★☆	★★☆☆☆	★★★★☆
صدای دلنشین	★★★☆☆	★★☆☆☆	★★★★☆	★★★☆☆	★★★★★	★★★★☆	★★☆☆☆	★★★★☆
خلاقیت در گزارش	★★★★☆	★★☆☆☆	★★☆☆☆	★★☆☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆
بی طرف بودن در بازی های داخلی و خارجی	★★★★☆	★★★☆☆	★★★★☆	★★★★☆	★★★☆☆	★★★★☆	★★★☆☆	★★★☆☆
سوتی ندادن و نداشتن اشتباهات فاحش درگزارش	★★★★★	★★☆☆☆	★★★☆☆	★☆☆☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★★☆
پرانرژی بودن در زمان گزارش بازی	★★★★☆	★★☆☆☆	★★☆☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★★★☆☆	★☆☆☆☆	★★★★★
معروف ترین تکیه کلام	چه می کنه این بازیکن	تووووی دروااااازه دفاع خطی	نشون به اون نشون من حیث المجموع به ضرس قاطع باید بگیم که...	قطعا اونی که... می‌تونم بگم که...	موج دوم حمله یک پوشش خوب	راضی باشید	---	انصافا عاااالی یک یک بود این حرکت، حالا رو دستش می یاد

نقدی بر عملکرد گزارشگران فوتبال در شهرستان‌ها

گزارش‌های یک‌طرفه

در چند سال اخیر علاوه بر تیم های تهرانی که معمولا در کورس قهرمانی هستند، تیم های اصفهانی، تبریزی و خوزستانی هم خودشان را به رده های قابل قبولی در لیگ برتر رسانده اند و برای قهرمانی لیگ یا حداقل کسب سهمیه آسیایی، شانس زیادی برای خودشان قائلند. در طول هر فصل لیگ برتر، بارها شاهد این هستیم که تیم های سرخابی پایتخت در شهرهایی غیر از تهران بازی می کنند و گزارش بازی هایشان توسط گزارشگرهای شهرستانی انجام می شود. در این بین و در بیشتر اوقات، نقدهای زیادی درباره این گزارشگرها و نحوه گزارش شان مطرح می شود و بعد از هر بازی، حاشیه‌هایی درباره این گزارشگرهای شهرستانی به وجود می آید که یکی از مهم ترین دلایل انتقاد به آن ها، گزارش های جانبدارانه، دور از انصاف و اعصاب خردکن‌شان است. مثلا توضیحات اضافی در تعریف و تمجید اغراق آمیز از بازیکنان خودی و طعنه به تیم مقابل در طول ۹۰ دقیقه گزارش توسط گزارشگران شهرستانی، موج می زند. انتقاد دیگری که به گزارشگران شهرستانی وارد است، تقلید خودآگاه یا ناخودآگاه آن ها از گزارشگران محبوبی مثل عادل فردوسی پور است. گاهی این تقلید به حدی تابلو است که از تکرار بعضی تکیه کلام های معروفِ منحصر به فرد آن گزارشگر خاص هم ابا ندارند. طبیعتا چنین کپی برداری‌هایی باعث می شود بروز خلاقیت در گزارش به کمترین میزان برسد و شنونده تقریبا هیچ لذتی از شنیدن گزارش بازی نبرد. اظهار نظرهای بیجا درباره مربی و بازیکنان تیم حریف هم از دیگر مشخصه های برخی گزارشگران شهرستانی است که علاوه بر غیر تخصصی بودن، گاهی دور از ادب هم هست. در کل با بررسی عملکرد کلی گزارشگران فوتبال شهرستان‌ها، به نظر می رسد فاصله زیادی به لحاظ کیفی بین این دسته گزارشگران با همکارانشان در پایتخت است و مسئولان صدا و سیما باید هرچه زودتر به فکر بهبود این وضعیت باشند.

«اسکندر کوتی» یکی از پیشکسوتان گزارشگریِ فوتبال کشورمان در گفت‌وگو با زندگی‌سلام از دنیای گزارشگریَ می گوید:

گزارشگران ایرانی بهترین های آسیا هستند

مصطفی میرجانیان- شاید اگر از عادل فردوسی‌پور، جواد خیابانی یا چهره‌هایی که امروز در زمینه گزارشگری فوتبال موفقند، بپرسیم یکی از الگوهای تاثیرگذار حرفه‌تان کیست؟ یکی از نام‌هایی که به زبان می آورند، «اسکندر کوتی» باشد. کوتی همان گزارشگر قدیمی فوتبال و مجری برنامه های ورزشی است که در بازی معروف دو تیم ایران و عربستان در مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه، بعد از گل کریم باقری با فریاد ا... اکبر موجب شگفتی بینندگان شد و این کار خود را تخلیه هیجان بازی نامید! زندگی سلام به بهانه نگاهی به دنیای گزارشگری و بررسی چگونگی فعالیت گزارشگران فعلی، به گفت وگو با او نشسته تا علاوه بر ویژگی‌های یک گزارشگر موفق، نظرش را درباره این که موفق ترین گزارشگر این روزهای کشورمان کیست هم بگوید.

■ ویژگی های یک گزارشگر موفق از نگاه شما چیست؟

یک گزارشگر در وهله اول باید صدای خوبی داشته باشد و در مرحله بعد باید اطلاعات کافی از قوانین و جزئیات ورزش فوتبال و دیداری که قصد گزارش آن را دارد داشته باشد. گزارشگر باید مخاطب خود را به خوبی بشناسد. او باید به طور جدی از زیاده گویی بپرهیزد و به یاد داشته باشد تصویر یک بازی، به تنهایی گویا و زیباست؛ اگر می توانید با زیبایی صدا و تحلیلتان، به زیبایی تصویر اضافه کنید، حرف بزنید، در غیر این صورت باید سکوت کرد.

■ تفاوت گزارشگران امروزی با نسل های قبلی در چه چیزهایی است؟

به شکل کلی تفاوت های گزارشگران نسل امروز با قبل را می توان در دو حوزه اطلاعات و اجـرا دانست. این روزها دریافت و پردازش اطلاعات در مقایسه با قبل برای گزارشگران بسیار راحت تر شده و بالطبع مخاطب جوان و امروزی فوتبال هم تشنه اطلاعات است و یک گزارشگر ضمن این که باید بداند در چه شرایطی از صدایش استفاده کند تا آرامش را از مخاطب سلب نکند، هرچه بتواند اطلاعات بکر بیشتری در اختیار شنونده و بیننده قرار دهد موفق تر خواهد بود. در مورد تفاوت در اجرای گزارشگری هم طبیعتا با ورود هرچه بیشتر مجریان توانمند امروزی به دنیای حرفه ای گزارشگری فوتبال، این حرفه پیشرفت بسیار خوبی داشته و هر روز شاهد اجراهای بهتری هستیم.

■ گزارشگران فعلی ما با گزارشگران مطرح خارجی، چقدر به لحاظ کیفیت فاصله دارند و آیا نمره قبولی دریافت می کنند؟

راستش گزارشگران خارجی شرایط بسیار متفاوتی با گزارشگران داخلی دارند؛ چرا که آن ها دستشان باز است که در گزارش هایشان چیزهایی بگویند و حرف‌هایی بزنند که ما به دلایل فرهنگی نمی توانیم بگوییم و از این لحاظ، قیاس بین این دو گروه، مقایسه درست و منصفانه ای نیست. اما در این خصوص که با توجه به استانداردهای این رشته، گزارشگران ما نمره قبولی می گیرند یا نه، باید گفت به لطف برنامه های آموزشی و مسابقات مختلفی که در این حوزه برگزار می‌شود، هر روز جوانان علاقه مند بیشتری به جمع گزارشگران حرفه ای صدا و سیمای کشورمان اضافه می شوند و این اتفاق بسیار خوبی است، چراکه در حال حاضر گزارشگران بسیار موفقی در ایران مشغول فعالیتند که به جرأت می توان گفت به لحاظ تسلط و خلاقیت و توانمندی، در صدر گزارشگران آسیایی قرار دارند.

■ بهترین گزارشی که به تازگی شنیدید، مربوط به کدام بازی بود و توسط کدام گزارشگر داخلی، گزارش می‌شد؟

گزارشگران جوانِ امروزی، بیشترشان خوب هستند و انتخاب بهترین گزارش بازی، به سلیقه هر فرد بستگی دارد؛ منتها به نظر من بیشتر گزارش های عادل فردوسی پور عالی است. فردوسی پور گزارشگر توانمندی است که اگر بازی سردی را هم گزارش کند، با توجه به اطلاعات بکر و به موقعی که به مخاطب ارائه می دهد، او را به تماشا و دنبال کردن بازی علاقه مند می کند و پای تلویزیون نگه می دارد.

■ با مزه ترین گافی که از گزارشگران داخلی شنیدید چی بوده؟

نکته به‌خصوصی یادم نیست. منتها مثلا تعدادی از گزارشگران داخلی در بعضی بازی ها می گویند «ضربه را زد!» در حالی که ضربه خودش یک عمل است. یا هنگامی که بازیکن می خواهد توپ را از روی خط طولی پرتاب کند می گویند «اوت را پرتاب کرد!» در حالی که اوت یعنی بیرون و بیرون را کسی پرتاب نمی کند. یا بعضی مواقع می بینیم که یک گزارشگر نام چهار نفر را به زبان می آورد و بعد می گوید: «مثلث تشکیل دادند!» در حالی که مثلث سه ضلع دارد. این موارد گاف های عجیبی است که هر روز شاهد تکرار آن‌ها هستیم، اما اگر بخواهید به شکل مصداقی یک سوتی از زبان یک گزارشگر بگویم، ممکن است باعث دلخوری شود.

■ موافقید نام چند نفر از گزارشگران را مرور کنیم و شما اولین نکته‌ای که درباره هر اسم به ذهنتان رسید بگویید؟

* **عادل فردوسی**: گزارشگر کاربلد
* **علیرضا علیفر**: گزارشگر طناز
* **جواد خیابانی**: گزارشگر پرهیجان
* **مزدک میرزایی**: آرام و باطمانینه
* **محمد میثاقی**: یک گزارشگر نخبـه
* **محمد رضا احمدی**: پیشرفت خوبی در انتظارش است
* **محمد سیانکی**: فوق العاده علاقه مند به کار
* **پیمان یوسفی**: سعی می کند از بهترین کلمات برای گزارش استفاده کند.

آگهی ها و حامیان مالی، چطور لذت فوتبال را تباه می کنند؟

لذت‌فوتبال=هیجان گزارش+منطق تحلیل

سید مصطفی صابری- تماشای فوتبال هیجان محض است و آن قدر درگیر این هیجان می شویم که با علم به فاصله مکانی زیاد با داور یا بازیکن خودی، بر سر آن ها فریاد می کشیم و تمام هیجان و استرس زندگی مان را با فوتبال تخلیه می کنیم. خیلی وقت ها حس می کنیم فریاد، دعا و انرژی مثبت ما در نحوه بازی بازیکنان تاثیر دارد و این حس خوب و قشنگ در مقیاس دعای یک ملت در بازی های مهمی مثل ایران و استرالیا جلوه گر شد و در تمامی این لحظات غم، شادی، دعا و استرس این گزارشگر است که با بک گراند صدای تماشاگران داخل استادیوم، حس ما را تقویت می کند. اما فوتبال در کنار هیجان، مجال خوبی برای تفکر هم هست. روزگاری بود که تلویزیون به این شدت درگیر مشکلات مالی نبود و قبل، وسط و بعد بازی مدام به پیامک فرستادن تشویق نمی شدیم. اگر هم قابلمه می خواستیم از سر کوچه می خریدیم نه از تلویزیون. اما حالا که فوتبال شده بستر پولسازی برای تلویزیون، ما مخاطبان، بخش مهمی از لذت فوتبال را از دست داده ایم و اگر تماشای فوتبال ترکیبی باشد از هیجان حین بازی و تحلیل قبل و بعدش، ما جنبه محتوایی ماجرا را به کل از دست می دهیم. کارشناس بین آگهی های مستقیم و غیرمستقیم بین دو نیمه در حد ۳۰ ثانیه فرصت اظهارنظر دارد؛ مجری-کارشناس ها هم که از گردونه ماجرا حذف شده اند. فقط یک مجری داریم که مدام به کارشناس یادآوری می کند وقت کم است تا بتوان ضریب بیشتری به آگهی های پولساز برنامه داد. یک زمانی در کنار کارشناس اصلی مثل «امیر حاج رضایی» خوش بیان و باسواد که لایه های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی فوتبال را به خوبی باز می کرد، گزارشگر و مجری هم مثل دو هوادار و مخاطب، تحلیل و حسشان را نسبت به بازی با هم درمیان می گذاشتند و یک بحث شیرین بین دو نیمه میان چند نفر شکل می گرفت، هیجان ما فروکش می کرد، بیم و امیدهای ادامه بازی را سبک سنگین می کردیم و آماده ادامه ماجرا می شدیم. ولی حالا...؟!